

Jalatty, 23. I. 1950.

TYRVÄÄN PITÄJÄN JA VAMMA -
LAN KAUPPALAN KIINTEÄT
MUINAISJÄÄNNÖKSET

ylioppilas Aarni Erä-Eskon
inventointikertomus v 1949

S I S Ä L L Y S L U E T T E L O

Merkkien selitys	sivu 10
Yleiskartta	11

A s u i n p a i k a t

KALLIALA

Haapakallio

- Yleiskartta, N:o 11
- Liite 1 , N:o 11
- Liite 2 , III Ha
- A. Äyräpään kaiv.kert. v 1937

EKO

Pulkki-Maijan kallio

- Yleiskartta, N:o 18
- Liite 1 , N:o 18
- Liite 4 , II, III
- Liite 12
- S. Pälsin ja J. Voionmaan kaiv.kert. v 1940

RAUTAVESI

- Ekosaari..... sivu 12

VAMMALA

Kaelisaari sivu 12

HOUHAJÄRVI

Stormin metsästysmaja 13

VANKIMUSJÄRVI

Yleiskartta, N:o 20

Liite 1 , N:o 20

- Ks. Tyrvään seudun Museo- ja Kotiseutu-yhdistyksen julkaisuja XVIII, Hannes Prusi: Esihistoriallisista löydöistä Tyrväessä s. 11.

K a l m i s t o t

KAUKOLA

Yleiskartta, N:o 3

Liite 1 , K

- Ks. C.F. Meinanderin ja H. Salmon kartta v 1946 sekä alempana mainittujen tutkijain kaivauskertomukset.
- H. Salmo 1948

Kansakoulumäki

- Ks. Liite em. Kaukolan karttaan.

Ala-Knaappi = Pohjola

- H.J. Heikel 1902
- J. Rinne 1903
- A. Hackman 1912
- Hj. Appelgren-Kivalo 1913

Vänniä

- J. Rinne 1903
- A. Hackman 1912
- Hj. Appelgren-Kivalo 1913
- A.M. Tallgren 1913

Saukko

- Hj. Appelgren-Kivalo 1913

- J. Leppäaho 1946
- H. Salmo 1946

Juvela

- J. Rinne 1903
- O. Keskitalo 1946
- J. Leppäaho 1946

TYRVÄÄN kylä

Yleiskartta, N:o 5

Liite 1 , T

- Ks. C.F. Meinanderin ja H. Salmon kartta v 1946 sekä alempana mainittujen tutkijain kaivauskertomukset.

Hiidenmäki

- J. Rinne 1904 - 05
- A. Hackman 1909

LIEKOSAARI

Yleiskartta, N:o 2

Liite 1 , N:o 2

- Ks. H. Salmon ja C.F.Meinanderin kartta v 1946.

ROISMALA

Torra-Maijala

Yleiskartta, N:o 7

Liite 1 , N:o 7

- J. Rinne 1904
- A.M. Tallgren 1914
- J. Ailio 1923

Ristimäki

Yleiskartta, N:o 8

Liite 1 , N:o 8

- J. Rinne 1903, 1904

TYRVÄÄN ASEMASEUTU

Riihimäki = Vähkärän kuoppa = Jaatti ?

Yleiskartta, N:o 6

- Liite 1 , N:o 6a
 Liite 3 , III v, IV v
 - A.O. Heikel 1898
 - A. Hackman 1909

Asema-alue

- Yleiskartta, N:o 6
 Liite 1 , N:o 6b
 - A.O. Heikel 1898

LIUHALA

Vallinmaa sivu 14

VAMMALA

ent. Saikan tontti (kortteli 9, tontti 8)

- Yleiskartta, N:o 9
 Liite 1 , N:o 9 Sa
 Liite 15, Sa
 Liite 2 , Sa
 - A. Hackman ja C.A. Nordman 1911

Kävelykatu 3 (kortteli 7, tontti 2)

- Yleiskartta, N:o 9
 Liite 1 , N:o 9 Kä
 Liite 15 , Kä
 Liite 2 , Kä
 - Hj. Appelgren-Kivalo 1913

ent. Tyrvään Apteekin tontti (kortteli 11,
 tontti 3 a)

- Yleiskartta, N:o 9
 Liite 1 , N:o 9 A
 Liite 15 , A
 Liite 2 , A
 - A. Äyräpää 1937

Lintulan tontti sivu 15

TUOMISTO

Vainionmäki 16

KALLIALA

Rauvan talo

Yleiskartta, N:o 12

Liite 1 , N:o 12

- E. Kivikoski 1935

RAUTAJOKI

13 a

Yleiskartta, N:o 13

Liite 1 , N:o 13 a

- A.O. Heikel 1901
- A. Hackman 1911

13 b sivu 1613 c 17

HÄTILÄ

Alanen 17

EKO

Rantavainionmäki (Törmän talon maalla)

Yleiskartta, N:o 19

Liite 1 , N:o 19

- M. Kenttämaa 1941

VEHMA/NNIEMI 18

M u i n a i s l i n n a

HIUKKASAARI

Yleiskartta, N:o 4

Liite 1 , K

- Ks. C.F. Meinanderin ja H. Salmon Kaukolan kartta v 1946 .

E p ä m ä ä r ä i s e t m u i -
n a i s j ä ä n n ö k s e t

YLISTENJÄRVI

Pyhäniemi sivu 20

VAMMALA

Ståhlbergin tontti 20

VEHMAA 21

KALTSILA

Uhralampi 21

I n v e n t o i n t i m a t k a l l a
l a h j a k s i s a a d u t e s i -
n e e t

KM 12310 sivu 22
KM 12311 22
KM 12312 23
KM 12313 23
KM 12314 23
KM 12315 23

L i i t t e e t

LIITE 1

Ilmakuva 1:20 000 Tyrvään pitäjän keskiosasta.
- Suurenus sarjakuvista M 75 -

LIITE 2 (Veljekset Karhumäki OY:n ilmakuvia)

N:o 3040 Vammala - St =Ståhlbergin tontti;
Kä =Kävelykatu 3; Sa =Saikan tontti; A = ent.
 Tyrvään Apteekin tontti.

N:o 4612 Vammala - Suunnilleen sama kuin edel-
 linen.

N:o 2991 Vammala - K =Kaalisaaren urheilukenttä;
St =Ståhlbergin tontti; Li =Lintulan tontti (oi-
 kealla); Ha =Haapakallio (oikealla, järven ta-
 kana).

N:o 4616 Vammala - A =ent.Tyrvään Apteekin tont-
 ti; V =Vähkärän kuoppa; taustalla Vaununperä.

LIITE 3 (Veljekset Karhumäki OY:n ilmakuvia)

N:o 3257 Tyrvää - Tyrvään vanha kirkko ja Kalli-
 alan kylä.

N:o 3017 Tyrvää - Vanhankirkkonniemi ja sen vas-
 tapäätä toisella rannalla (oikealla) Vehmaanniemi.

N:o 4613 Vammala - Vammaskoski; V =Vähkärän kuoppa.

N:o 4614 Vammala - Tyrvään kirkko ja Vammaskoski;
V =Vähkärän kuoppa; Ko =Koskenranta.

LIITE 4

I Ekosaaren kivikautinen asuinpaikka.

II Vasemmalla Ekosaari, oikealla (metsäalueen
 keskessä) Pulkki-Maijan kallio.

III Taustassa, salmen toisella puolen, Pulkki-
 Maijan kivikautinen asuinpaikka Ekosaaren asuin-
 paikalta katsottuna.

LIITE 5

I Asuinpaikka on metsän sisässä näkyvässä va-
 loisassa kohdassa, osittain tiellä, mutta enim-
 mäkseen sen vasemmalla puolella. Taustassa on
 Houhajärvi ja puitten takana häämöttää Stormin
 metsästysmaja.

II Asuinpaikka on rannalla näkyvästä metsästys-
 majasta kuvassa 2 cm vasemmalle.

III Kuvan keskessä on metsästysmajalle tuova

tie. Asuinpaikka on sen oikealla puolella, metsän sisässä.

IV Kaltsilan Uhralampi

LIITE 6

- I Tuomiston Vainiomäki.
- II Vainiomäen raunio 1.
- III Vallinmaan kumpu 2. ja sen takana vasemmalla kumpu 3., jonka päällä, koivun varjon pimentämän silmäkiven vasemmalla puolella, seisoo talon isäntä Artturi Ojanen.
- IV Vallinmaan kummut: vasemmanpuoleisen yksinäisen koivun alla kumpu 3., oikealla laidalla koivujen alla kummut 2. ja 1.

LIITE 7

Vehmaanniemen raunior ryhmä 3:n keskimmäisen haudan luonnos.

LIITE 8

- I Vehmaanniemi lännestä.
- II Vehmaanniemen raunior ryhmä 3.
- III - " -
- IV Rautajoen kumpu 13 b lounaasta.

LIITE 9

- I Alasen navetan tausta.
- II Alasen uusi ja vanha suuli. Alasen pojat seisovat siinä paikassa, josta löytyi poltetun saven ja luun palasia, KM 12320:1-2, sekä rautapiikki KM 12320:3.
- III Entisen Vihattulan kylän raunioita.

LIITE 10

Vehmaanniemi, ilmakekuva M 75/111 , 1:2000

LIITE 11

Houhajärven asuinpaikka, . ilmakekuva M 75/134 , 1:2000

LIITE 12

Ekosaari, ilmakekuva M 75/112 , 1:2000

LIITE 13

Alanen, ilmakekuva M 75/86 , 1:1000

LIITE 14

Tuomisto, ilmakekuva M 75/110 , 1:1000

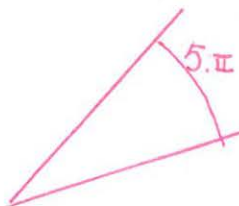
LIITE 15

Vammalan asemakaavamuutos, 1:2000

M E R K K I E N S E L I T Y S

- △ Asuinpaikka
- △ Yksityinen kiviesine tai kvartsi-iskos
- Kalmisto
- ⊕ Muinaislinna
- Epämääräinen muinaisjäännös

 Sektorin_kulma = valokuvauskoneen paikka.

Sektorin_kyljet = valokuvan reuna-alueet.

5.II = valokuva on Liite 5:ssä toinen kuva.

HUOM

Valokuvien selitykset ovat sisällysluettelon yhteydessä.

A S U I N P A I K A T

RAUTAVESI

Ekosaari

Yleiskartta, N:o 17

Liite 1 , N:o 17

Liite 4

Liite 12

Löydöt: KM 12316, 27 kvartsi-iskosta.

Ekosaaren kaakkoislaidan pellolta, joka on vastakaisella rannalla v 1940 tutkittua Pulkki-Maijan kalli-on kivikautista asuinpaikkaa vastapäätä, on talousneuvos Hannes Prusi löytänyt useita kvartsi-iskoksia. Käydessäni paikalla näytti kvartsin palasia ja iskoksia olevan runsaimmin pellon etelä- ja lounaisnurkassa, joka on pellon korkein kohta. Erikoisen runsaasti niitä oli kahden eteläisimmän W-0 -suuntaisen saran länsipäässä. Se paikka on rannasta n 60 m:n päässä ja järven pinnasta 6-7 m:n korkeudella. Koko peltoalue on savimaata.

VAMMALA

Kaalisaari

Yleiskartta, N:o 9

Liitteet 1 ja 15, N:o 9 K

Liite 2 , III k

Löydöt: KM 12318, 4 kvartsi-iskosta.

Kaalisaaren muoto on urheilukentän rakentamisen johdosta muttunut miltei kauttaaltaan täydellisesti. Kuoppia on täytetty muualta tuodulla maalla, rautakuonalla, romulla, hiili- ja tiilimurskalla. Näinollen ei sieltä löytyviä esineitä ehdottoman varmasta voi pitää sinne alunperin kuuluneina vaikka ne ehkä löytyisivätkin sellaisesta paikasta, jota rakennustöiden yhteydessä ei ole liioin käsitelty tai ainakaan muualta tuodulla maalla täytetty. - Löysin pari kvartsi-iskosta soittolavan läheltä, kentän viereisen käytävän pään luota, jossa maa saattoi olla sinne tuotua. Sensijaan saaren eteläkärjestä, kentän ulkopuolelta, oli viety ohut kerros maata (turvetta) pois, ja siitä löysin pari iskosta tiukasti painautuneina saveen, joka ilmeisesti kuuluu saaren alkuperäiseen maahan.

HOUHAJÄRVI

Stormin metsästysmaja

Yleiskartta, N:o 21

Liite 1 , N:o 21

Liite 5 , I - III

Liite 11

Löydöt: KM 12317, 22 kvartsi-iskosta

Houhajärven koillisrannalle rakennetusta storminkyläläisten metsästysmajasta n 80 m pohjoiseen, majaan vievän tien rantatörmään tehdyssä leikkauksessa ja siitä saadussa maatäytteessä oli runsaanlaisesti kvartsi-iskoksia. Löytöpaikka on soramaata, Houhajärven rannasta 10 m:n päässä ja sen pinnasta n $2\frac{1}{2}$ m:n korkeudella. - Tieleikkauksen itäpuolella on järven pinnasta n 3 m:n korkeudella verrattain tasainen, parin aarin laajuinen paikka, jossa oli kaksi neliömetrin suuruista soranotokuoppaa. Niitten sekä tieleikkauksen reunasta näkyivät seuraavanlaiset maakerrostumat:

K A L M I S T O T

LIUHALA

Vallinmaa

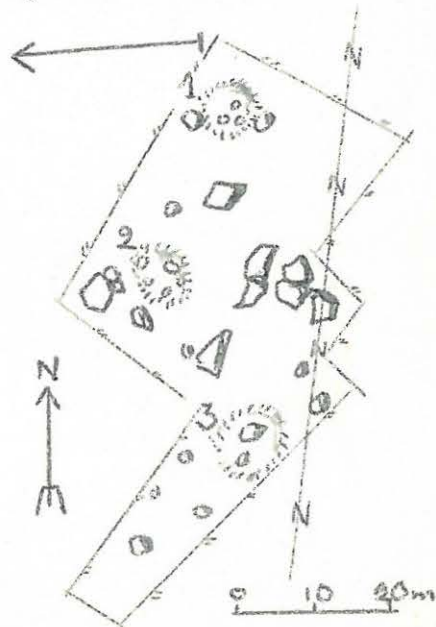
Liite 6 , III - IV

Yleiskartta, N:o 1

Liuhalan kylässä maanviljelijä Artturi Ojasen maalla, valkeaksi rapatusta päärakennuksesta 150 m kaakkoon, on pellon laidassa n 15 aarin laajuinen, laitumeksi tehty alue. Laitumen ja sen ympärillä olevien peltojen nimi on V a l l i n m a a . Sen luoteen puoleista osaa sanotaan S u r u n a l h o k s i . - Laitumen keskivaiheilla on suuria, lähes $1\frac{1}{2}$ m:n mittaisia kiviä ja niitten lisäksi kolme säännöllisen muotoista kumpua:

1. Laitumen pohjoisnurkassa on säännöllinen, sileäpintainen, pyöreähkö kumpu, jonka läpimitta on 9 m ja keskikohdan korkeus 0,8 m. Sen sisällä olevista kivistä on muutamien yläpinta turpeen peitossa tai hieman sen yläpuolella näkyvissä. - Keskellä kumpua oli pienehkö kuoppa, josta näkyi kivien välissä olevaa punertavaa, pehmeää hiekkaa ja siinä vähäisiä yksityisiä hiilimuruja.

150m Artturi
Ojasen taloon

2. Laitumen keskivaiheilla, suuren, tasapintaisen kiven vieressä, on soikeahko, sileäpintainen, 9 m:n läpimittainen ja keskeltä 1,2 m:n korkuinen kumpu. SEn sisässä olevien 50-60 cm:n suuruisten kivien yläpuoli on useissa kohdissa 10-30 cm turpeen yläpuolella.

3. Lähellä metsän reunaa, laitumen kaakkoisnurkassa, on säännöllinen, soikea kumpu, jonka halkaisian mitta N-S -suunnassa on 14 m ja W-O -suunnassa 12 m korkeus keskeltä 1,6 m. Sen keskivaiheilla on 1,3 m:n korkuinen silmäkivi.

VAMMALA

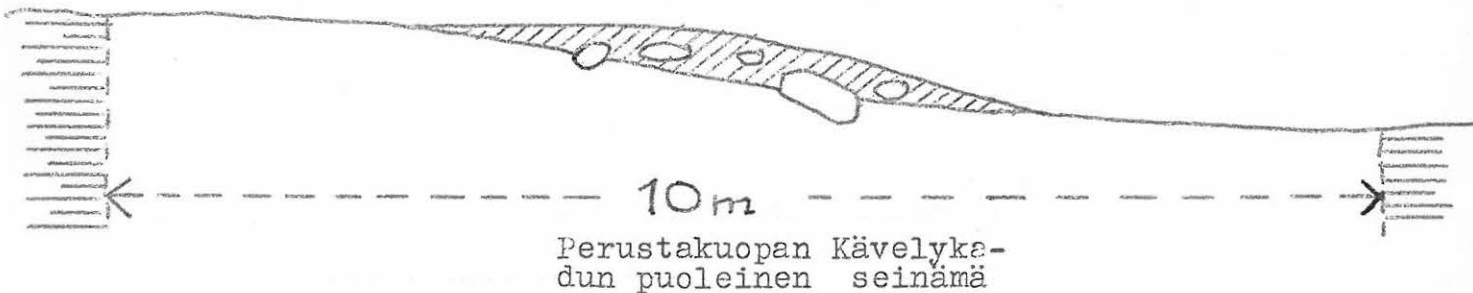
Lintulan tontti (kortteli 23, tontti 6)

Yleiskartta, N:o 9

Liite 1, N:o 9 Li

Liite 15, Li

Lapinniemenkadun ja Kävelykadun kulmaan, Lintulan tontille kaivetun rakennuksen perustan kuopan Kävelykadun puoleisessa seinämässä oli paikalla käydessäni puoliksi hävitetyn hautaraunion jäännöksiä. Seinämässä näkyi kivien välissä mustaa maata ja hiiltä.

Kuopasta pois mätetyn ja toisellepuolelle katua vietyä maan seasta löysin luun palasia 23 gr, KM 12319.

- Mikäli kuopan kaivajien havainnot ovat oikeita, niin oli musta maa alkanut näkyä n 1 m:n päässä kaivetusta seinämästä, ja siitä ei oltu löydetty mitään esineitä.

(Rakennusmiehien kertoman mukaan kävi S. Pälsi v 1941 viereisellä tontilla, Lintulan pihalla, kaivamassa erään siellä olleista kummuista, ja siitä ei oltu löydetty mitään. - Länsipuolelta, Ruoholan tontilta,

oli rakentamisen aikana löytynyt "joitain rautaesineitä", mutta rakennusmiehet lienevät heittäneet ne pois).

TUOMISTO

Vainionmäki

Yleiskartta, N:o 10

Liite 1 , N:o 10

Liite 6 , I-II

Liite 14

Kilometrin verran Vammalasta etelään on maantien vieressä Tuomiston talo, jonka Liekoveden puoleisten peltojen keskivaiheilla, päärakennuksesta parisataa metriä lounaaseen, on **V a i n i o n m ä k i**. Sen luoteisrinteessä on katajapensaitten alla ja välissä kolme melkein maanpinnan tasossa olevaa 3-4 m:n läpimitäistä, pyöreähköä, ihmisenpään kokoisten ja sitä pienempien, enimmäkseen särmikkäitten kivien muodostamaa, maatonutta kivikesää. Useat päällimmäiset kivet ovat puoliksi maan pinnan alla.

Suunnilleen mäen keskellä, edellisten kolmen kivikasan kaakkoispuolella, on kaksi kivilatomusta, jotka ovat hieman enemmän turpeen peitossa kuin edelliset.

Kaivaessani 1.rauniota (liite 14)keskestä (valok. liite 6, II) näytti tummanruskeata maata ja kiviä jatkuvan ainakin 30 cm:n syvyyteen.

Tuomiston **n a v e t a n** länsinurkalta 25 m länteen, taloryhmän kohdalla olevan mäen alareunassa, on pellon laidassa 6 m:n läpimittainen, kivien ja maan sekainen, 60 cm:n korkuinen kumpu. Sen länsireunassa on pari suurempaa, 1-1,3 m, kiveä. Muut kivet ovat pienempiä ja melkein kokonaan maan pinnan alla.

RAUTAJOKI

Yleiskartta, N:o 13

13 b

Liite 1 , N:o 13 b

Liite 8 , IV

Pellon keskellä, Rautajoen kartanon päärakennuksesta 200 m länteen, on 100 m:n päässä Rautaveden ran-

nasta keskimäärin 80 cm:n mittaisten kivien ja multa-
maan sekainen, soikeahko
kumpu. Sen läpimitta on 10-
6 m ja korkeus keskestä 1,2
m. Kivet kummun reunoilla
ovat puoliksi maanpinnan
yläpuolella. Kummun laella
on ainoastaan muutamien ki-
vien pinta näkyvissä.

13 c

Liite 1 , N:o 13 c

Rautajoen kartanon päärakennuksesta 200 m luoteeseen, valtamaantielle vievän tien vieressä, sen itäpuolella, on aivan suulia (liite 8, IV- valokuvan vasemmassa laidassa) vastapäätä edellisen kaltainen kumpu. Sen päälle on istutettu muutamia koivuja.

HÄTILÄ

Alanen

Yleiskartta, N:o 14

Liite 1 , N:o 14

Liite 9 , I-II

Liite 13

Löydöt: KM 12320:1, 6 poltetun saven palasta.

KM 12320:2, luun palanen

KM 12320:3, rautapiikki

Hättilän kylän Alasen talon navetan ja uuden suulin välissä olevan pitkulaisen kallion molemmiin puolin on epätasaista maata. Sen seassa on säännöttömissä ryhmissä tai yksitellen $\frac{1}{2}$ -1 m:n läpimittaisia, puoliksi maan sisään hautautuneita kiviä. - Uuden suulin etelänurkalla on riukuaidan vieressä pienempien kivien ja maan sekainen matala, 2-3 m:n levyinen kumpu. Se on kuulemma joskus ollut riiehen kiukaan perusta. Kallion eteläreunasta, navetan ja suulin puolivälistä, löytyi poltettuja savipaloja, luun muren sekä rautapiikki, KM 12320:1-3.

VEHMAANNIEMI

Yleiskartta, N:o 16

Liite 1 , N:o 16

Liite 7

Liite 8 , I-III

Liite 10

Löydöt: KM 12321:1, koristeketjun pätkä.

KM 12321:2, saviastian palanen.

KM 12321:3, poltettuja luunmuruja 285 gr.

Rautaveteen sen etelärannalta pistävän kapean, lähes kilometrin pituisen niemen nykyisin karjalaitumena käytettävässä osassa on useissa kohdissa sen luontoisia kumpuja tai kiviasetelmia, että niitä voidaan melkoisella varmuudella pitää hautoina. Tosin on niemen eteläosassa ollut aikoinaan Villin talo, ja sen seutuvilla voivat kummut olla kiuasraunioita tai rakennuksen perustoja, joita vielä on paikoitellen selvästikin näkyvissä. Myöskin aikaisemmin viljeltyjen niittyjen laidoilla olevat kummut ovat voineet muodostua tai ainakin saada lisäainek- sia pellolta peratuista kivistä.

1. Niemen eteläosassa, aivan metsän reunassa, karjatie oikealla puolella, siitä n 10 m:n päässä olevalla pienellä kukkulalla, on kivien ja maan sekainen, vahvasti turpeen peittämä, n 6 m:n läpimittainen kumpu. -Se on entisen Villin taloryhmän läheisyydessä.
2. Niemen etelästä lukien ensimmäisen niityn itälaidassa on soikeahko, kivien ja maan sekainen, vahvasti turpeen peittämä, 10 m:n läpimittainen ja 1,2 m:n korkuinen kumpu.
3. Keskellä Vehmaannientä, sen suuntaisen kallion laella tai pikemminkin länsirinteessä, on aivan kallion eteläisestä kärjestä alkaen jonkinlaisessa peräjonossa puolisen tusinaa maatuneita, sekavan ympyrän muotoisia kiviasetelmia. Niitten leveys on 3-4 m. Ainakin kolmessa havaitsin keskellä 1-2 neliömetrin laajuisen, suorakaiteen muotoisen aukon, jossa ei ollut kiviä, tai olivat ne ainakin suorakaiteen reu-

noilla olevia kiviä pienempiä ja niitä alempana. - Aukaisin keskimmäisen raunion suorakaiteen muotoisen osan, joka on 2 X 1 m:n laajuinen. Sen pituussuunta poikkeaa N-S -suunnasta jonkin asteen länteen:

Suorakaiteen lounaiskulmasta, joka on sen koilliskulmaa n 30 cm alempana, nostin kiviä A ja B (liite 7). Niitten alla oli erittäin runsaasti poltettuja luita pieninä muruina multamaan seassa. - Otin turvepeitteen pois koko suorakaiteen alueelta. Poltettuja luumuruja oli välittömästi turpeen alla ja itse turpeessa koko paljastamallani alalla, runsaimmin sen etelä- ja lounaisosassa. Koillisnurkassa oli kallio heti turpeen alla. Kaivoin suorakaiteen lounaisnurkan (luonnoksessa viivoitetun alueen), jossa oli kallion päällä keskimäärin 10 cm:n paksuinen, lounaaseen päin paksuneva, muutamien pienien kivien sekainen multakerros. Siinä oli runsaasti poltetun luun murenia, pari poltetun saven kappaletta sekä pronssinen koristeketjun pätkä.

Otin luita jonkin verran talteen, mutta suurimman osan jätin entiselle kohdalleen, koska en kaivausvälineitten puutteellisuuden vuoksi olisi voinut kaivaa edes mainittua suorakaidetta kunnollisesti. Asetin turpeen ja kivet entiselleen ja yritin piirtää suorakaiteen ympärillä olevista kivistä luonnoksen niin, että talteenottamani löydöt mahdollisesti voidaan liittää tulevaisuudessa tehtävään kaivauskarttaan.

4. Niemen pohjoisosassa olevan niityn keskellä, pensaikon laidassa, on samantapainen kumpu kuin kohdassa 2 on selostettu.
5. Niemen koillisnurkassa, metsäisen mäen laella, on kohdassa 3 selostetun mallisia kiviasetelmia.

EPÄMÄÄRÄISET MUI-
NAISJÄÄNNÖKSET

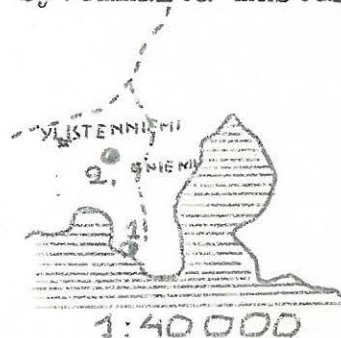
YLISTENJÄRVI

Pyhäniemi

Yleiskartta, N:o 22

1. Ylistenjärven rannasta 20 m:n päässä, sen pinnasta n 3 m:n korkuisella penkalla, on metsän sisässä pyöreähkö, 3-4 m:n läpimittainen, keskeltä $\frac{1}{2}$ m:n korkuinen, ihmisenpään kokoisten ja sitä pienempien, enimmäkseen särmikkäitten kivien ja sammalen, syvemmältä mustan maan sekainen rökkiö.

2. Suunnilleen edellisen kaltaisen rökkiö on Ylistenniemen ja Niemen talojen välisellä alueella, näitten rajasta n 50 m itään ja Niemen pellosta n 50 m pohjoiseen, metsän sisässä.

- Pyhäniemen vanhanisännän (n 70-vuotias) kertoman mukaan siinä olivat olleet palaneilta näyttäneet kivet melkein kaikki näkyvissä, siis paljaina, vielä 60 vuotta sitten. Nyt ne ovat sammalen peitossa. Hänen isänsäkään ei ollut tiennyt rökkiöitten alkuperästä mitään.

VAMMALA

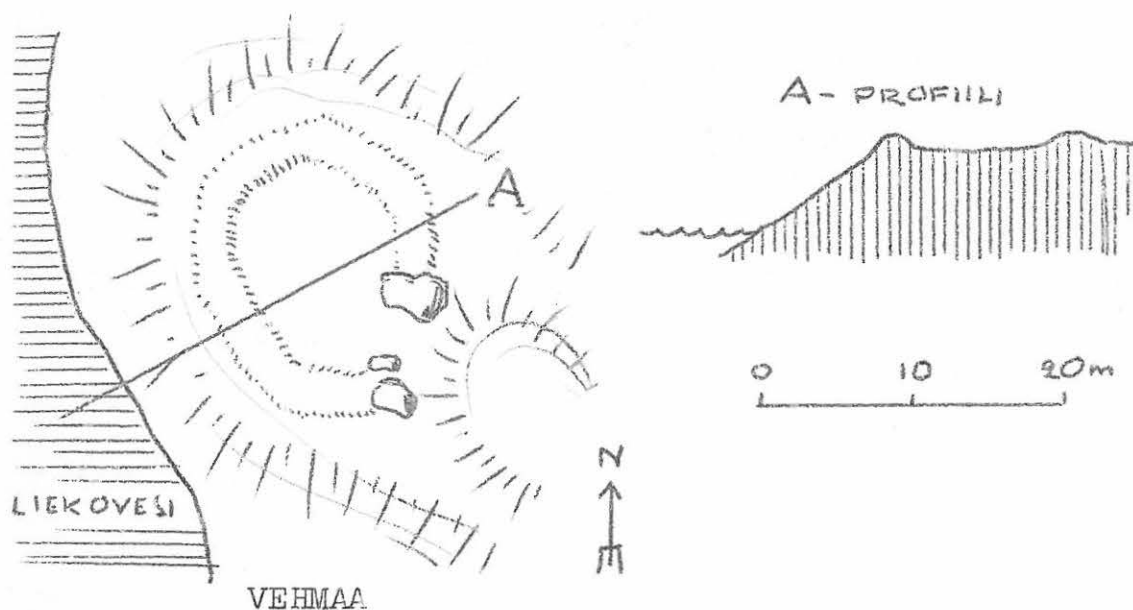
Stählbergin tontti

Yleiskartta, N:o 9

Liite 1 , N:o 9 St

Liite 2 , I St, II St

- Ks. Tyrvään seudun Museo- ja Kotiseutuyhdistyksen julkaisuja XVIII, s 65 - 67.

Yleiskartta, N:o 15

Liite 1 , N:o 15

Vehmaan riiheltä 300 m Vammalaan päin ja siitä polkua pitkin 100 m etelään, on polun oikealla puolella, kuusimetsän sisässä, loivassa pohjoisrinteessä, sammalalta selvästi havaittava, parinkymmenen sentin syvyinen, puolen metrin levyinen oja, joka on jokseenkin säännöllisen ympyrän kehän muotoinen. - Vehmaan isännän, jonka opastuksella kävin katsomassa paikkaa, kertoman mukaan ei paikkakunnalla tiedetä ojan alkuperästä mitään. - Kehän laidassa oli aikoinaan ilmeisesti kohtalaisen suuren puun täydellisesti lahonnut, mättääksi muodostunut kanto, joten ojan kaivamisesta tai jonkun sen syntymisen aiheuttaneen laitoksen rakentamisesta on täytynyt vierähtää vähintään pari-kolme miespolvea,

KALTSILA

Uhralampi

Yleiskartta, N:o 23

Liite 5 , IV

Kaltsilan kylän Sallin talon maalla on suon keskellä, Pitkäjärvestä kilometrin verran Ekojärvelle päin, nykyisin koko alueeltaan maetunut, mutta kuitenkin ym-

päristöään huomattavasti vetisempi, Uhralampi- niminen paikka. - Se kasvaa nyt ruohoa, mutta ennen Ekojärven kuivausta se on kuulemma ollut selvä lampi, josta on pyydetty kaloja. Puntun vanhanisännän ja Sallin torppari Kollasen (molemmat n 60-vuotiaita) mukaan ei kolampeen liity mitään uhraukseen viittaavaa muistitietoa, mutta nimitys on kuitenkin ikivanha, ja sen mukaan ovat ympäristön pellot saaneet nimensä. Heidän kertomuksiansa mukaan on lammen alkuperäinen nimi U h r i - l a m p i .

I N V E N T O I N T I M A T K A L L A
L A H J A K S I S A A D U T E S I -
N E E T

KM 12310:1 Poikkikirves, tiivistä, harmaata kiveä, koko: 78 × 50 × 17 mm. - Löydetty Lousajan kylän Kankaan talon saunan perustusta kaivettaessa, savimaasta. Lahjoittaja: Maanviljelijä Aaro Kankaa.

Ks. Yleiskartta

KM 12310:2 Hiottu kivikappale, pehmeähköä, harmaata kiveä, koko: 138 × 52 × 26 mm. - Löytöpaikka ja lahjoittaja sama kuin edellisen.

KM 12311 Kourutaltan teräosa, vaaleaa kiveä, koko: 80 × 45 × 30 mm. - Löydetty Vammaskosken läheltä, "Koskenranta" -nimiseltä tontilta, kaivettaessa savimaahan peruskuoppaa kasvihuoneelle, joka on parinkymmenen metrin päässä Liekoveden rannasta. - Lah-

joittaja: kauppias A.J. Koski.

Ks. Yleiskartta; Liite 1; Liite 3, IV .

KM 12312 Kourutalitta, himmeäpintaista, harmaata kiveä, koko: 128 × 40 × 33 mm. - Löydetty Tapiolan kylän Mäki-Laurilan talon pellosta, joka on asuinrakennuksesta 150 m luoteeseen ja savimaata. - Lahjoittaja: maanviljelijä Eino Mäki-Laurila .

Ks. Yleiskartta ja Liite 1 .

KM 12313 Kourutaltan kappale teräosan vasemmasta nurkasta, tiivistä, ruskeanharmaata kiveä. - Löydetty Ekon kylän Törmän talosta 300 m pohjoiskoilliseen olevasta Kuutin rajavainiosta, tien itäpuolelta, siitä 35 m:n päästä, läheltä metsän reunaa. - Lahjoittaja: maanviljelijä Mauri Peltomäki .

Ks. Yleiskartta ja Liite 1 .

KM 12314 Primitiivinen kirves, tiivistä, harmaata kiveä, koko: 80 × 52 × 18 mm. - Löydetty Stormin kylästä, kylän keskustasta kaakkoon vievältä tieltä Kalle Pihlajamäelle (vasemmalle) poikkeavan tien sillasta 150 m pohjoiseen, länsirinteisestä savipellosta, n 40 m:n päässä Ekojoesta. - Lahjoittaja: maanviljelijä Kalle Pihlajamäki.

Ks. Yleiskartta ja Liite 1 .

KM 12315 Oikokirves, likaisenharmaata kiveä, jossa on muutamia vaaleampia täpliä, koko: 80 × 48 × 27 mm. Kanta on terää kapeampi ja karkeaksi hiottu. - Löydetty Houhajärven luoteispuolelta, Järvenpään talon päärakennuksesta 10 m länteen sijaitsevan omenapuun juurelta, 30 m:n päässä Houhajärvestä ja 2-3 m sen pintaa korkeammalta. - Lahjoittaja: maanviljelijän poika Tuomo Huhtala.

Ks. Yleiskartta ja Liite 1 .

I

II

III

IV

I

II

III

IV

I

II

III

I

II

III

IV

I

II

III

IV

I

II

III

IV

I

II

III

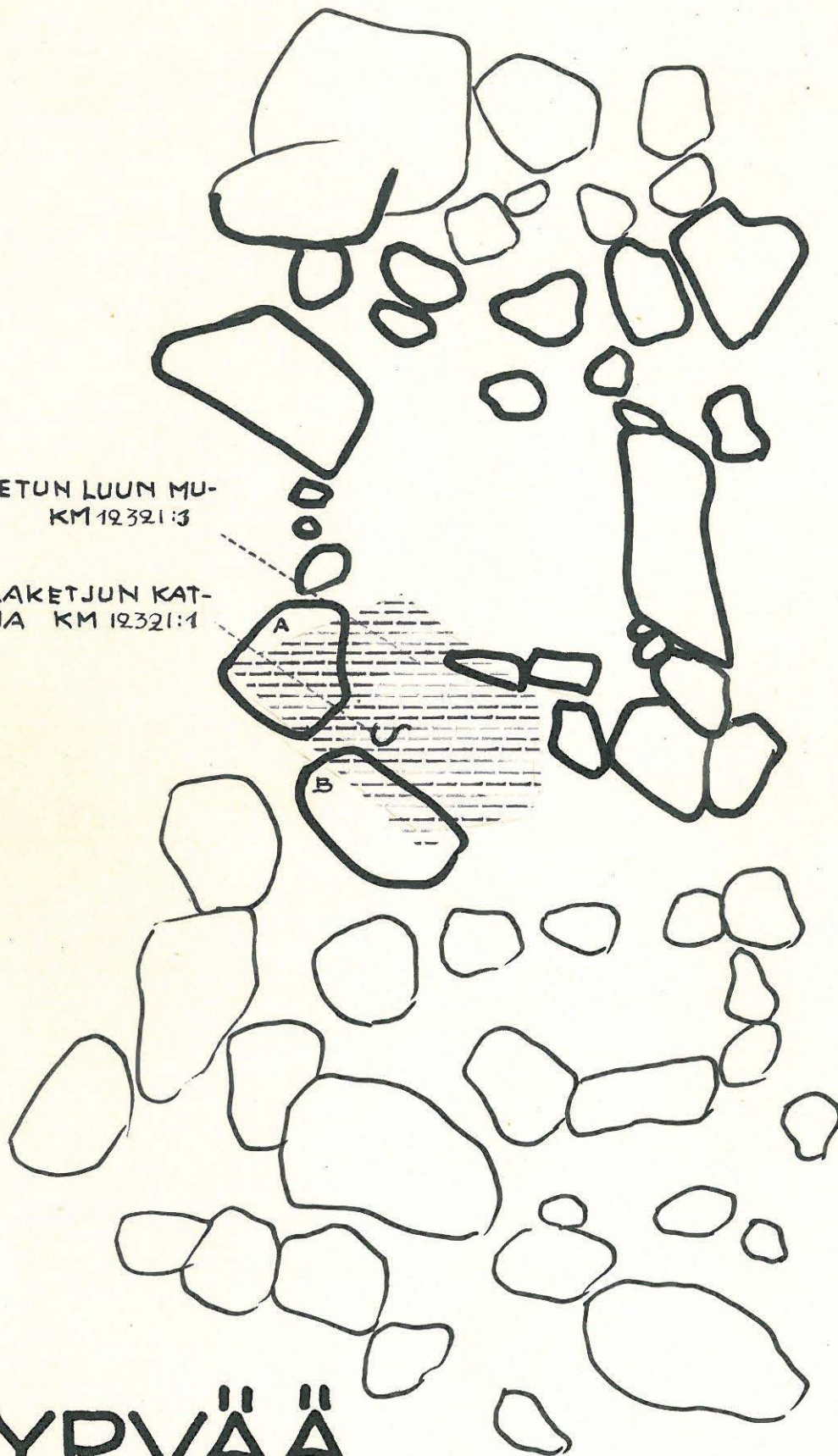
(LUONNOS)

POLTETUN LUUN MURUJA KM 12321:3

KAULAKETJUN KATKELMA KM 12321:1

A

B

TYRVÄÄ VEHMAANNIEMI

RAUNIORYHMÄ 3:n KESKIMMÄINEN HAUTA

IKKALINEN

KARKKU

TYRVÄÄ

KIIKKA

YLISTENJÄRVI

TYRVÄÄ

- 1 VALLINMAA
- 2 LIEKO SAARI
- 3 KAUKOLA
- 4 HIUKKASAARI
- 5 TYRVÄÄ
- 6 ASEMANSEUTU
- 7 TORRA-MAIJALA
- 8 RISTIMÄKI
- 9 VÄMMÄLÄ
- 10 TUOMISTO
- 11 HAAPAKALLIO
- 12 KALLIALA
- 13 RAUTAJOKI
- 14 ALANEN

- 15 VEHMAA
- 16 VEHMAANNIEMI
- 17 EKOSAARI
- 18 PULKKI-MÄIJÄ
- 19 TORMA
- 20 VANKIMUSJÄRVI
- 21 HOUHAJÄRVI
- 22 PYHÄNIEMI
- 23 UHRALAMPI

KARKKU

- K1 VANHA KIRKKO
- 2 VÄNNI

- 3 JOKIPOHJA
- 4 TULONEN
- 5 LOUHI LINNA
- 6 IKOSSAARI
- 7 SELKÄSAARI
- 8 PARISAARET
- 9 KOIRAKALLIO
- 10 HIILENNOKKA
- 11 KUTALAN LOSSI
- 12 HIDENVAINIO
- 13 PIPO
- 14 PIRINVUORI
- 15 DALOSEN KUOPPA
- 16 ARVE
- 17 LEVOLAHTI
- 18 PENTTI